

Wandelen in het Abraham Ledebroerpark

Op deze veel te hete dag ging ik wandelen in het Ledebroerpark. Een intrigerende plek vanwege de geschiedenis, van heel oud tot vrij recent, en omdat het behoort tot de mooiste parken van Europa. En dat zo dichtbij.

Het park met de adelaars

Eén van de ingangen van het Abraham Ledebroerpark in Enschede is aan de Hengelosestraat. Daar staan twee adelaars op zuilen naast de poort. Lang niet zo mooi als de [adelaars aan het Buitenzorgplein](#), maar wel bekender, denk ik.

Afbeelding

Ingang park met adelaar

Abraham

Abraham Ledebor waarnaar het park is genoemd, werd geboren in 1903 en overleed in 1944 in het concentratiekamp Neuengamme. In het boek *De Textielbaronnen* van Bastiaan Wilmink, las ik dat hij daar als gijzelaar naartoe was gebracht. Hij overleed kort na aankomst in het concentratiekamp door ziekte. Waarom werd hij eigenlijk als gijzelaar gebruikt? Ik kon het nergens vinden.

Persoonlijke noot

Bij Neuengamme moet ik altijd denken aan de Puttense razzia. Mijn vader, een 'Niekarker', vertelde erover. De Puttense mannen zijn naar Neuengamme getransporteerd vanwege de moordaanslag op een Duitse officier. Die aanslag

werd gepleegd net aan de Puttense kant van de grens tussen Nijkerk en Putten bij de Oldenallersebrug. Als de aanslag een paar meter verder naar Nijkerk gepleegd zou zijn, zouden de Nijkerkse mannen afgevoerd zijn en dan was ik er nu niet.

Neuengamme bezat geen gaskamers of vergelijkbare methoden om mensen massaal van het leven te beroven. Desondanks stierven er 55.000 mensen door ontberingen, zoals epidemieën en gebrek aan voedsel. Dat kun je lezen op 4en5mei.nl.

Info

[Neuengamme op Wikipedia](#)

[Over de overval en de Puttense razzia](#)

[Op 4en5mei.nl](#)

Op de kaart

[Klik voor grotere kaart](#)

Afbeelding

Ingang Ledeboerpark

Schenking

Het huidige park is het centrale deel van een groter gebied, het landgoed Het Wageler. Dat was in bezit van de familie Ledeboer. Het park is ontworpen door D. Wattez in 1880.

Op het landgoed stond een villa. Bij de schenking van het park aan de gemeente in 1956 is de villa afgebroken, zoals door de familie was bepaald.

In 'n Sliepsteen las ik dat de laatste bewoner van Het Wageler stierf in 1954 en dat Bertha, zus van Abraham, toen van plan was om met haar vader op Het Wageler te gaan wonen in een nieuw huis. Helaas werd Bertha ziek en overleed in 1956. Haar vader, ook een Abraham, heeft uiteindelijk nooit op het landgoed gewoond.

Info

[Een foto van de villa](#)
[Over tuinontwerper Wattez](#)
[Schenkerij Wattez, bij het Van Lochemsbleekpark](#)

heetje

Startpunt wandeling

Afbeelding

Universiteit naast het park

Onderweg

Op mijn wandeling meer rond het park zelf ben ik van alles tegengekomen. Je begint met een mooie laan maar verder loop je hier eigenlijk meer door een bos met weilanden. Verderop passeer je Lakevelder koeien, graanvelden, boerderijen, een stuk van het golfterrein van PW en de campus van de UT. De pomp die ik onderweg tegenkwam doet het misschien wel als er meer water in de grond zit. Hij lijkt me bedoeld voor educatie.

Afbeelding

Laan in het park
Afbeelding

Beuk, wortels in de beek

Lakenvelders
Afbeelding

Pomp om mee te spelen

Van Heeksbleek uitleg

Info

[Over de stichter van de textielfamilie Van Heek](#)

[Stuk van de SHSEL over een route langs markestenen waaronder de Viermarkenlinde](#)

[Over de Viermarkenlinde met foto's](#)

[Over de marken, met kaartjes](#)

[Over de term fabrikteur](#)

[Ook over de termen reder, reider en fabrikteur](#)

Bleek en Viermarkenlinde

De textielindustrie in Twente is gewoon begonnen bij de boeren die hier woonden. Die verbouwden vlas waar ze garens van sponnen, waarmee ze linnen stoffen weefden. Die stoffen werden opgekocht om door te verkopen. Ik las ergens dat de opkopers eerst reiders werden genoemd. In het linkje over Hendrik Jan van Heek op deze pagina wordt hij aangeduid als *Grondvester van de Van Heekdynastie. Textielfabrikant; linnenreder te Enschede*. Later werden ze kennelijk fabrikeurs (fabriqueurs) genoemd. Ze werden uiteindelijk fabrikanten.

De stoffen moesten worden gebleekt door ze op een veld te leggen en nat te houden met water uit een beek. Op mijn wandeling passeerde ik de Van Heeksbleekweg waarlangs ik ook naar het park was gefietst. Op de kruising van paden staat het bord met uitleg over de Van Heeksbleek. Kennelijk is het bleken door commerciële partijen al in de 18^e eeuw begonnen. Op deze plek werd voor het bleken dus water uit de Drienerbeek gebruikt.

Vlak bij het bord over de Van Heeksbleek staat de Viermarkenlinde. Het is een lelijke boom die niet eens meer zo vitaal is, maar het is een historisch belangrijke boom omdat hij op het punt staat waar de marken Lonneker, Esmarke, Tweekelo en Groot Driene bij elkaar komen. Ik vind het interessant om te lezen hoe de boeren vroeger de boel organiseerden.

Afbeelding

Viermarkenlinde

Het park

Sequoia in Ledeboerpark
Afbeelding

Koetshuis

Sequoia

Met een omtrekkende beweging kwam ik in het park uit bij de enorme sequoia, de mammoetboom, die daar rond 1890 is geplant. De boom komt uit de VS en is meer dan 32 meter hoog. Zeker de moeite waard om eens te gaan kijken. Hij staat ook nog eens op een heel mooie plek.

Spieker

Op het terrein, vlak bij de mammoetboom staat een authentieke schuur, een spieker. Volgens het bordje dat op de deur is bevestigd, staat de spieker op zijn originele plek. Hij moet rond 1850 zijn gebouwd.

Koetshuis

Het koetshuis was niet open toen ik er was. Het is een educatieve ruimte en er worden bijen gehouden, heb ik begrepen.

Info

[Over de mammoetboom](#)

Afbeelding

Libelles Ledebøerpark

Vrijetijdsplek

rk. Om te wandelen, te kijken,
mensen wonen. Dan hebben ze

Parkmeubels
Afbeelding

Vijver met bomen

Info

[Op Parken in Enschede](#)

[Op Wikipedia](#)

[Op Stichting Cultureel Erfgoed Enschede](#)

Foto's

Ledeboer woning

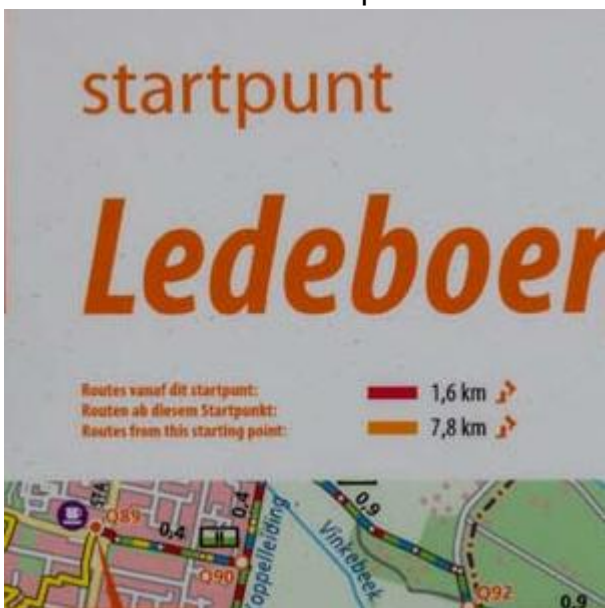
Viermarkenlinde

Van Heeksbleek uitleg

Universiteit naast het park

Startpunt wandeling

Spieker

Sequoia in Ledeboerpark

Pomp om mee te spelen

Parkmeubels

Libelles Ledeboerpark

Lakenvelders

Laan in het park

Koetshuis

Ingang Ledeboerpark

Spieker, bordje

Vijver met bomen

Boerderij in het park

Beuk, wortels in de beek

Ingang park met adelaar

Trefwoord

[Abraham Ledeboer](#)

[Viermarkenlinde](#)

[park](#)

[Wageler](#)

[Van Heeksbleek](#)

[mammoetboom](#)

[sequoia](#)

[adelaar](#)